

PROGRAMACIÓ GENERAL ANUAL O PLA DOCENT

NIVELL	4t ESO	ETAPA	SECUNDÀRIA	CURS	2024-25
ÀMBIT	Humanitats i ciències socials				
ÀREA/MATÈRIA	Filosofia (Optativa)				
DEPARTAMENT O EQUIP DE NIVELL	Ciències socials				
PROFESSOR/MESTRE	Artem Badassian Davtian				

1. COMPETÈNCIES CLAU I COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Les competències se seleccionen tenint en compte els aprenentatges que l'alumnat ha d'assolir progressivament al llarg del curs i que són susceptibles de ser avaluats. Amb la realització de l'àrea o matèria s'afavoreix l'assoliment de les competències de **final d'etapa** següents:

Competències clau

C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
Competència en comunicació lingüística	Competència plurilingüe	Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria	Competència digital	Competència personal, social i d'aprendre a aprendre	Competència ciutadana	Competència emprenedora	Competència en consciència i expressió culturals
X				X	X		X

Competències específiques

- Competència 1: Analitzar conceptes filosòfics bàsics.
 - Comprendre i utilitzar correctament conceptes claus de la filosofia (com ara "justícia", "veritat", "coneixement", "llibertat") per interpretar qüestions fonamentals de l'existència humana i la societat.
 - Capacitat per establir relacions entre diferents conceptes filosòfics i interpretar la seva aplicació en diversos contextos.
- Competència 2: Reflexionar sobre problemes filosòfics.
 - Capacitat per identificar problemes filosòfics en diferents àmbits (ètica, política, epistemologia, etc.) i formular preguntes crítiques.
 - Desenvolupar el pensament reflexiu i crític davant de situacions de la vida quotidiana, la ciència, la política o la tecnologia, plantejant qüestions filosòfiques rellevants.
- Competència 3: Construir arguments filosòfics sòlids:
 - Desenvolupar habilitats argumentatives per construir i defensar raonaments lògics i coherents davant de preguntes filosòfiques.
 - Expressar de manera clara i ordenada les pròpies idees i opinions, utilitzant exemples, raons i justificacions adequades.
- Competència 4: Interpretar textos filosòfics.

- Ser capaç d'analitzar i interpretar textos filosòfics de diferents autors i èpoques, identificant les idees principals i el context en què es desenvolupen.
 - Relacionar les idees dels textos filosòfics amb problemàtiques actuals o amb experiències personals.
5. Competència 5: Aplicar els coneixements filosòfics a la vida actual.
- Saber aplicar els coneixements adquirits sobre filosofia per entendre i valorar debats actuals en temes com l'ètica, la política, la tecnologia o els drets humans.
 - Reflexionar críticament sobre l'impacte de les decisions polítiques, científiques i socials en la vida de les persones i la societat, utilitzant eines filosòfiques.
6. Competència 6: Fomentar el diàleg filosòfic i la cooperació.
- Participar activament en discussions filosòfiques, escoltant els arguments dels altres, respectant les opinions diferents i responent de manera raonada.
 - Treballar de manera col·laborativa en la resolució de problemes filosòfics, elaborant respostes conjuntes i participant en debats en grup.
7. Competència 7: Desenvolupar una actitud crítica i autònoma davant del coneixement:
- Promoure una actitud d'escepticisme sa davant de les certeses absolutes i fomentar la capacitat de posar en qüestió les pròpies creences o idees.
 - Reflexionar sobre els propis processos de pensament i d'aprenentatge, identificant les pròpies fortaleeses i debilitats en el raonament filosòfic.

2. SABERS

Amb la realització d'aquesta àrea o matèria es tractaran els continguts clau següents:

Bloc de contingut 1: Introducció a la filosofia

- Definició i característiques de la filosofia.
- Distinció entre saber filosòfic i altres tipus de coneixement (ciència, religió, opinió, etc.).
- Objectius de la filosofia: la recerca de la veritat, el bé, la justícia, la bellesa.
- Principals branques de la filosofia: metafísica, epistemologia, ètica, estètica, filosofia política.

Bloc de contingut 2: Teoria del coneixement

- Distinció entre coneixement, creença i opinió.
- Principals teories del coneixement:
 - **Racionalisme**: la raó com a font del coneixement (Descartes).
 - **Empirisme**: l'experiència com a base del coneixement (Hume).
 - **Críticisme**: síntesi entre racionalisme i empirisme (Kant).
- La veritat: concepcions i criteris per definir-la.
- Problemes filosòfics sobre la percepció i la realitat.

Bloc de contingut 3: Filosofia moral i ètica

- Distinció entre moral i ètica.
- Concepte de la felicitat, el bé i la justícia.
- Principals teories ètiques:
 - **Ètica de la virtut** (Aristòtil): la felicitat com a finalitat de la vida.
 - **Deontologia** (Kant): l'imperatiu categòric i la moral universal.

- **Utilitarisme** (Bentham, Mill): la moralitat basada en les conseqüències i el màxim benestar per al major nombre de persones.
- Anàlisi de dilemes morals i la seva aplicació a problemes actuals (bioètica, drets humans, etc.).

Bloc de contingut 4: Filosofia política

- Origen i funció de l'Estat.
- El contracte social i la justificació del poder polític (Hobbes, Locke, Rousseau).
- Concepcions de la democràcia i la seva crítica.
- Els drets humans: origen, fonamentació i desenvolupament.
- Anàlisi del pensament polític clàssic (Plató, Aristòtil) i contemporani (Marx, Rawls).

Bloc de contingut 5: Filosofia i tecnologia

- Impacte de la ciència i la tecnologia en la societat i la cultura.
- La relació entre l'ésser humà i la tècnica (Heidegger).
- Debats filosòfics sobre els avenços tecnològics: intel·ligència artificial, bioètica, transhumanisme.
- Efectes de la digitalització i les xarxes socials sobre la comunicació, el coneixement i les relacions humanes

Bloc de contingut 6: Estètica i filosofia de l'art

- Concepte de bellesa i estètica.
- L'art com a expressió de la realitat i la subjectivitat.
- Diferents teories estètiques: l'objectivisme i el subjectivisme estètic.
- Anàlisi de l'evolució de les formes artístiques i la seva relació amb el pensament filosòfic

Bloc de contingut 7: Diàleg i argumentació filosòfica

- Habilitats bàsiques per a l'argumentació lògica i el pensament crític.
- Distinció entre arguments vàlids i fal·làcies lògiques.
- Comportaments associats al diàleg filosòfic: escolta activa, respecte a la diversitat d'opinions, capacitat de refutació i contra-argumentació.
- ☐ L'aplicació del mètode socràtic i la seva importància en la reflexió crítica

3. SEQÜENCIACIÓ ANUAL I TEMPORALITZACIÓ

Previsió del temps de durada de cadascuna de les unitats d'aprenentatge o projectes que es desenvoluparan al llarg del curs.

UD	Títol de la unitat d'aprenentatge o projecte	Durada en hores
TRIMESTRE 1		
0	Introducció a la filosofia i començament del Dossier filosòfic personal	6
1	Qui soc?	6
2	Què m'envolta?	5
3	Vivim en un simulacre o holograma?	5
TRIMESTRE 2		
4	Déu?	6
5	Soc lliure?	6
6	És la violència el camí?	6
7	El sentit de la vida	6
TRIMESTRE 3		

8	Què és l'amor?	5
9	Què és el bé?	6
10	Què és la felicitat?	6
11	Què és la justícia?	5
12	Reflexions finals del curs i finalització del Dossier filosòfic personal	6
TOTALS		74

4. CONNEXIONS AMB ALTRES ÀREES O MATÈRIES

La Filosofia a 4t d'ESO, com a matèria que fomenta el pensament crític i la reflexió sobre qüestions fonamentals de l'existència, es connecta de manera transversal amb moltes altres assignatures. Aquesta interconnexió contribueix a donar una visió més àmplia i holística del coneixement i afavoreix el desenvolupament de competències clau.

A continuació es detallen algunes connexions significatives entre Filosofia i altres matèries del currículum:

1. Llengua i Literatura (Catalana, Castellana, i Llengües Estrangeres)

Competència lingüística: La filosofia requereix el domini de les habilitats d'expressió oral i escrita, compartides amb les assignatures de llengua. La comprensió de textos filosòfics, així com la redacció d'assaigs o arguments, contribueix al desenvolupament de la competència comunicativa.

Anàlisi de textos: L'anàlisi de textos filosòfics és similar a l'anàlisi literària, ja que en ambdós casos s'exploren temes, estructura i significat. Es poden establir ponts entre la literatura i la filosofia a través d'autors que aborden temàtiques filosòfiques en les seves obres (ex. Kafka, Camus, Unamuno, etc.).

Retòrica i argumentació: La filosofia comparteix amb les assignatures de llengua l'ensenyament d'habilitats d'argumentació, retòrica i debat.

2. Ciències Socials (Geografia i Història)

Història del pensament filosòfic: La filosofia està estretament relacionada amb la història, ja que el pensament filosòfic ha evolucionat paral·lelament als esdeveniments històrics. Per exemple, el pensament de figures com Plató o Kant està directament relacionat amb el context històric de les seves èpoques. Els debats polítics i socials de la filosofia s'emmarquen en el desenvolupament històric de la humanitat.

Filosofia política: La reflexió filosòfica sobre les formes de govern, els drets humans o la justícia està directament relacionada amb els continguts de ciències socials, especialment en l'anàlisi de sistemes polítics i moments clau de la història (ex. la Revolució Francesa, el liberalisme, el comunisme, etc.).

Drets humans i justícia social: Les discussions filosòfiques sobre ètica i justícia connecten amb l'educació per a la ciutadania i la reflexió sobre la responsabilitat social i els drets humans en el context actual.

3. Ciències Naturals (Biologia i Geologia, Física i Química)

Filosofia de la ciència: L'anàlisi filosòfica sobre els fonaments de la ciència, la naturalesa del coneixement científic i les implicacions ètiques de les descobertes científiques són ponts clars amb les ciències naturals. Disciplines com la biotecnologia, la física quàntica o la neurociència plantegen qüestions filosòfiques sobre la realitat, la consciència i l'ètica.

Bioètica: L'ètica aplicada, especialment en camps com la biomedicina o la biotecnologia (ex. clonació, modificació genètica, investigació amb cèl·lules mare) connecta la filosofia amb la biologia i la química. Els dilemes ètics que es plantegen en aquests àmbits són objecte d'anàlisi filosòfica.

Impacte tecnològic: La reflexió sobre l'impacte de la tecnologia en la societat, la privadesa o el transhumanisme està directament relacionada amb els avenços en ciència i tecnologia, establint una connexió entre la filosofia i la ciència.

4. Educació per a la Ciutadania i Valors Ètics

Ètica i valors: Aquesta és una de les connexions més clares. Les assignatures de valors ètics comparteixen amb la filosofia l'objectiu de fomentar una reflexió crítica sobre qüestions morals, la justícia social, el respecte pels drets humans, la convivència democràtica i el desenvolupament de la ciutadania.

Debats ètics: Els dilemes ètics que es plantegen en educació per a la ciutadania (igualtat de gènere, drets civils, justícia global) es poden aprofundir des d'un enfocament filosòfic, explorant diferents teories ètiques i morals.

5. Tecnologia i Informàtica

Filosofia de la tecnologia: Els impactes ètics i socials de les tecnologies modernes, com la intel·ligència artificial, les xarxes socials o el big data, són temes que es poden treballar tant des de la filosofia com des de la tecnologia. La reflexió sobre el futur de la humanitat i la relació amb la tecnologia és un punt d'intersecció clau.

Privacitat i ètica digital: La filosofia contribueix a la reflexió sobre els drets digitals, la protecció de dades i els impactes de la digitalització en la vida humana.

6. Educació Visual i Plàstica, i Música

Estètica i Filosofia de l'art: La filosofia de l'art i la bellesa s'integra amb assignatures com les arts visuals i la música. Reflexionar sobre el concepte de bellesa, el paper de l'art en la societat, o l'expressió estètica de l'experiència humana, són àrees comunes.

Anàlisi d'obres d'art: A través de la filosofia de l'art, es poden analitzar obres artístiques o musicals des d'un punt de vista estètic, cultural i social, relacionant-les amb moviments filosòfics o idees determinades (ex. el simbolisme, el surrealisme, etc.).

7. Matemàtiques

Lògica formal: La connexió amb les matemàtiques es troba en la lògica formal, una branca de la filosofia que s'encarrega d'estudiar la validesa dels arguments. L'aplicació de les regles lògiques és similar a la utilització del raonament matemàtic.

Filosofia de les matemàtiques: Temes filosòfics sobre la naturalesa dels nombres, les matemàtiques com a llenguatge universal o el debat entre el platonisme matemàtic i el constructivisme tenen punts de connexió amb els continguts propis de les matemàtiques.

Beneficis de la connexió interdisciplinària

La filosofia, en establir connexions amb altres matèries, facilita una comprensió global i integrada del coneixement, on els alumnes poden veure com les reflexions filosòfiques són rellevants en múltiples àmbits de la vida i el pensament.

Fomenta el pensament crític davant la informació provinent de diferents camps i disciplines, promovent una actitud reflexiva i qüestionadora.

Millora la capacitat d'aprenentatge autònom, ja que els estudiants poden utilitzar eines filosòfiques (com la lògica, l'ètica o la reflexió crítica) per abordar problemes de diverses àrees.

Aquestes connexions interdisciplinàries contribueixen al desenvolupament integral dels alumnes, ajudant-los a ser més reflexius, crítics i responsables davant dels desafiaments del món contemporani.

5. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES GENERALS

1. Classes magistrals d'introducció als conceptes filosòfics

- **Objectiu:** Presentar i explicar els conceptes bàsics i les teories principals de la filosofia.
- **Descripció:**
 - Les classes magistrals són una eina efectiva per introduir als alumnes els fonaments de la filosofia, així com el glossari i les teories bàsiques necessàries per a desenvolupar una comprensió sòlida.
 - Es pot estructurar cada classe en blocs temàtics, com ara:
 - Introducció a la filosofia i les seves branques (metafísica, ètica, epistemologia, etc.).
 - Principals escoles filosòfiques (racionalisme, empirisme, utilitarisme, etc.).
 - Conceptes clau: veritat, coneixement, justícia, felicitat, llibertat, poder, bellesa.
 - Les explicacions teòriques s'han de complementar amb exemples pràctics de la vida quotidiana o de l'actualitat per fer els conceptes més accessibles i aplicables.
- **Metodologia:**
 - **Presentacions visuals:** Utilitzar presentacions amb esquemes i mapes conceptuals per facilitar la comprensió dels conceptes.
 - **Intervencions dinàmiques:** Acompanyar la classe magistral amb preguntes obertes o activitats breus perquè els alumnes reflexionin o resolguin algun dilema filosòfic.
 - **Vídeos i recursos multimèdia:** Complementar les explicacions amb vídeos breus sobre filosofia, documentals, o fragments de pel·lícules que ajudin a visualitzar i entendre conceptes abstractes.

2. Diàlegs i debats filosòfics

- **Objectiu:** Desenvolupar el pensament crític i la capacitat de raonar i argumentar.
- **Descripció:**
 - Els **diàlegs filosòfics** es poden estructurar com a discussions guiades, en què l'alumnat, sota la direcció del professor, reflexiona i debat sobre qüestions filosòfiques, ètiques o socials.
 - Els **debats** poden ser més formals i estructurats, amb grups d'alumnes que han de defensar diferents postures davant d'un problema filosòfic o dilema ètic.
 - Els temes dels debats poden estar relacionats amb continguts tractats a classe, però també poden abordar qüestions actuals, com els drets humans, la bioètica, la justícia social, etc.
- **Metodologia:**
 - **Preparació prèvia:** Assignar lectures o materials abans dels debats perquè els alumnes tinguin un coneixement bàsic del tema i puguin preparar els seus arguments.
 - **Debats en grup:** Dividir la classe en grups de discussió perquè cada grup pugui defensar un punt de vista diferent. Això fomenta la participació activa i l'aprenentatge cooperatiu.
 - **Regles de diàleg:** Establir normes per garantir un diàleg respectuós i una participació equitativa, com ara escoltar abans de parlar, no interrompre i justificar les afirmacions amb arguments raonats.
 - **Moderació del professor:** El professor actua com a moderador, plantejant preguntes per fer avançar el debat i ajudant els alumnes a desenvolupar arguments coherents.

3. Dossier filosòfic personal

- **Objectiu:** Fomentar la reflexió individual i l'aprenentatge autònom.
- **Descripció:**
 - Cada alumne elaborarà al llarg del curs un **dossier filosòfic personal**, on recollirà reflexions personals, resums de lectures, apunts sobre les classes magistrals, i comentaris sobre les discussions o debats fets a classe.
 - Aquest dossier ha de ser una eina per fomentar la reflexió crítica i l'aprofundiment en els temes tractats, permetent que l'alumne integri de manera personalitzada els coneixements adquirits.

- El dossier també pot incloure un glossari personal de conceptes filosòfics, així com l'anàlisi de textos filosòfics clàssics o contemporanis.
- **Metodologia:**
 - **Reflexió després de cada sessió:** Al final de cada classe, els alumnes dedicaran uns minuts a escriure reflexions personals sobre el tema tractat.
 - **Comentari de textos filosòfics:** Els alumnes poden fer petits comentaris sobre fragments de textos filosòfics assignats. Això els ajudarà a desenvolupar habilitats d'anàlisi i comprensió de textos complexos.
 - **Autoavaluació i revisió:** Al final del trimestre, els alumnes poden revisar el seu dossier i fer una autoavaluació del seu progrés, destacant els temes que més els han interessat o en què han tingut més dificultats.
 - **Avaluació contínua:** El professor revisarà periòdicament el dossier per avaluar el progrés de l'alumne i oferir comentaris i suggeriments de millora.

4. Treballs en grup

- **Objectiu:** Fomentar el treball cooperatiu i la resolució conjunta de problemes filosòfics.
- **Descripció:**
 - Els treballs en grup poden estar centrats en la resolució de problemes filosòfics concrets o en la investigació sobre temes filosòfics específics.
 - Els grups d'alumnes treballaran conjuntament per presentar una recerca o una anàlisi d'un tema, que poden exposar en format escrit o oral davant de la classe.
 - La col·laboració entre companys fomenta la diversitat de punts de vista, la capacitat d'organització i la responsabilitat compartida en l'aprenentatge.
- **Metodologia:**
 - **Repartiment de rols:** Assignar rols dins dels grups per garantir que tots els membres participin activament (ex. moderador, recercador, escriptor, portaveu).
 - **Temes variats:** Proposar diferents temes per als treballs, com ara l'anàlisi d'un autor o moviment filosòfic, la resolució d'un dilema ètic actual, o la investigació sobre un concepte filosòfic en particular.
 - **Presentacions orals:** Els grups poden fer una exposició davant la resta de la classe per compartir els resultats de la seva recerca. Això fomenta la comunicació oral i la capacitat de sintetitzar informació.
 - **Avaluació col·laborativa:** A més de l'avaluació del professor, els alumnes poden fer una autoavaluació i coavaluació per valorar la seva participació i la dels seus companys en el treball de grup.

5. Altres activitats complementàries

- **Visionat de pel·lícules o documentals:** Es poden organitzar sessions de cinema filosòfic, seguides d'un debat o reflexió sobre les temàtiques filosòfiques abordades.
- **Tallers de dilemes ètics:** Plantejar dilemes morals actuals i fomentar el treball en grup per buscar solucions argumentades.
- **Convidats especials:** Si és possible, convidar a experts en filosofia o altres àrees relacionades perquè facin una xerrada o taller.

6. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT GENERALS

L'alumnat amb necessitats educatives especials són atesos seguint les indicacions que es descriuen a les seves fitxes individuals d'atenció a la diversitat. Les estratègies més habituals que s'apliquen com a mesures d'atenció a la diversitat són:

Més temps per realitzar les proves.
Alternar proves escrites i orals.
Suport oral a les proves escrites: per part del professorat llegir en veu alta les instruccions específiques de cada prova i assegurar-se que s'entenen els enunciats.
En els exàmens escrits cal presentar les preguntes per escrit (no dictades).
No fer copiar els enunciats dels exercicis massa llargs.
Reduir-li activitats repetitives. Menys quantitat per focalitzar l'atenció i perquè tingui temps de repassar.
Assegurar-nos que ha comprès els enunciats abans de fer l'exercici.
Reforç positiu.
Recomanar la presa d'apunts esquemàtics i l'ús complementari d'apunts d'altres companys.
Presentar els continguts curriculars amb suports variats: visuals i/o auditius (esquemes, mapes conceptuals, PPT, documentals, pissarra digital...)
Presentació de treballs fets amb ajuda de l'ordinador
Donar més temps perquè pugui realitzar les tasques encomanades i les pugui revisar.
Disposar de materials de consulta que li facilitin el treball en aquells aprenentatges on té més dificultats.
Facilitar els esquemes plens o la teoria que ha d'estudiar.
Proposar-li material alternatiu per aprendre millor.
Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.
Evitar comentaris com: ha de millorar el seu nivell de lectura, cal que s'esforci a millorar la seva ortografia...
Mantenir rutines.
Ajudar-lo a ordenar i organitzar el seu espai de treball i els seus materials (agenda, carpeta...).
Establir contacte ocular. Proximitat de l'alumne i el professor.
Allunyar-lo de llocs on hi hagi estímuls distractors (intentar evitar finestres, companys moguts...).
Fer-li participar a l'aula.
Supervisió constant de totes les tasques que creiem importants
Donar les instruccions d'una en una.
Proporcionar-li petits descansos. Permetre-li pauses en les tasques llargues.
Fracccionar-li les feines llargues.
Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.
Evitar comentaris com: ha d'estar més atent a classe, cal que s'esforci a millorar la seva actitud o el seu comportament.

7. CRITERIS D'AVUACIÓ

Indicacions generals	- La nota del trimestre s'obté a partir de la mitjana aritmètica de les notes de cadascuna de les X competències específiques de l'assignatura de XXXXXXXX; aquesta nota trimestral pot ser 1 ("No assolit"), 2 ("Assolit suficient"), 3 ("Assolit notable") o 4 ("Assolit excel·lent"). - Per aconseguir l'assoliment del trimestre, és necessari que la mitjana aritmètica de les notes de les competències específiques de matemàtiques sigui igual o major a 2; una mitjana aritmètica menor que 2 implicarà un 1 a la nota trimestral de la matèria, encara que l'arrodoniment de la mitjana fos 2.
-----------------------------	---

	En cas que la mitjana aritmètica de les notes de les competències específiques de matemàtiques sigui major a 2 i estigui entre dues de les possibles notes trimestrals, el professor decidirà quina d'aquestes dues notes posar en base a criteris de progrés i esforç de l'alumne/a (per exemple, una nota mitjana de 2,3 pot ser un 2 o un 3 a la nota trimestral, com ho pot ser una nota mitjana de 2,7).
Avaluació	
Temari	
Actitud i tasques	- L'actitud es puntuarà en base al comportament diari, tenint en compte l'atenció, la participació i l'interès que l'alumne mostri a l'aula. - El principi i final de classe estarà marcat pel timbre; en cas de no estar a classe a l'inici d'aquesta i no tenir una justificació, l'alumne tindrà un retard. L'acumulació de 5 o més retards en un trimestre comportarà una penalització en la nota final del trimestre. - Només es qualificaran amb un 0 les tasques no entregades, les tasques entregades que no compleixin els requisits mínims indicats en cada tasca i aquelles activitats en què sigui clar i manifest que l'alumne/a ha copiat les respostes.

8. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Per tal d'establir uns criteris de qualificació adequats segons la metodologia descrita anteriorment per a l'assignatura de Filosofia de 4t d'ESO, és necessari tenir en compte una avaluació equilibrada que valori tant els aspectes teòrics com els pràctics, a més de fomentar la participació activa dels alumnes. Aquests criteris haurien de tenir en compte les diferents activitats proposades: **classes magistrals, diàlegs i debats, dossier filosòfic personal i treballs en grup.**

A continuació, es proposen els criteris de qualificació en base a aquestes activitats:

1. Participació en les classes magistrals (15%)

- Objectiu:** Valorar la participació activa de l'alumnat en les classes, així com l'atenció i l'interès que mostren envers els conceptes presentats.
- Criteris de qualificació:**
 - Atenció i puntualitat:** La presència i puntualitat a les classes es tindrà en compte, així com la capacitat de seguir les explicacions i la comprensió dels conceptes.
 - Preguntes i intervencions:** Es valorarà si l'alumne fa preguntes o intervencions rellevants durant les explicacions.
 - Actitud proactiva:** L'actitud positiva i el respecte envers el professor i els companys seran aspectes

claus.

- **Ponderació:**
 - Participació activa en classe: 15%

2. Diàlegs i debats (25%)

- **Objectiu:** Avaluar la capacitat de raonament, argumentació i reflexió crítica de l'alumnat, així com la seva capacitat per escoltar i respectar els punts de vista dels altres.
- **Criteris de qualificació:**
 - **Qualitat dels arguments:** Es valorarà la capacitat de presentar arguments ben fonamentats i coherents en els debats.
 - **Habilitats d'escolta:** La capacitat d'escoltar activament les opinions dels altres, i de respondre amb respecte i consideració, serà un criteri important.
 - **Participació:** Es tindrà en compte la participació activa en els diàlegs i debats, així com l'esforç per contribuir de manera significativa al diàleg filosòfic.
 - **Justificació d'opinions:** Es valorarà l'ús de conceptes i teories filosòfiques per justificar els punts de vista exposats.
- **Ponderació:**
 - Qualitat dels arguments: 10%
 - Habilitats d'escolta i respecte: 5%
 - Participació activa i aportacions: 10%

3. Dossier filosòfic personal (30%)

- **Objectiu:** Avaluar la capacitat de reflexió individual de l'alumnat, la seva capacitat d'aprenentatge autònom i el seu progrés en la comprensió de les temàtiques filosòfiques.
- **Criteris de qualificació:**
 - **Contingut i reflexió personal:** Es valorarà la profunditat de les reflexions escrites per l'alumne, així com la capacitat d'aplicar els conceptes filosòfics a situacions reals o a qüestions personals.
 - **Organització i estructura:** El dossier ha de ser clar, ordenat i coherent, amb una organització adequada dels apunts, reflexions, glossari de termes i comentaris de textos.
 - **Glossari filosòfic:** S'avaluarà l'elaboració d'un glossari personal amb els termes filosòfics treballats al llarg del curs.
 - **Comentari de textos:** Es valorarà la capacitat de l'alumne per interpretar i comentar textos filosòfics de manera crítica i coherent.
- **Ponderació:**
 - Contingut reflexiu i personal: 15%
 - Organització i estructura: 5%
 - Elaboració del glossari: 5%
 - Comentari de textos filosòfics: 5%

4. Treballs en grup (20%)

- **Objectiu:** Valorar la col·laboració en grup, l'organització i la capacitat d'investigació i síntesi en un treball conjunt sobre una temàtica filosòfica.
- **Criteris de qualificació:**
 - **Qualitat del treball final:** Es valorarà la qualitat del treball en grup, tant pel que fa a la recerca com a la presentació i la claredat en l'exposició de les idees.
 - **Repartiment de tasques:** Es tindrà en compte si el grup ha repartit les tasques de manera equilibrada, assegurant-se que tots els membres han contribuït de manera activa.
 - **Capacitat d'investigació:** Es valorarà la capacitat del grup per investigar sobre un tema filosòfic, trobar fonts pertinents i sintetitzar la informació.
 - **Presentació oral:** Es valorarà l'exposició oral del treball, la claredat i la capacitat de comunicació davant del grup classe.
- **Ponderació:**
 - Qualitat del treball i investigació: 10%

- Repartiment equitatiu de tasques: 5%
- Exposició oral: 5%

5. Proves escrites i comentaris de text (10%)

- **Objectiu:** Comprovar el domini dels coneixements teòrics adquirits al llarg del curs i la capacitat d'anàlisi i reflexió a través de proves escrites i comentaris de text.
- **Criteris de qualificació:**
 - **Comprensió dels conceptes:** Es valorarà si l'alumne comprèn i sap explicar de manera clara els conceptes filosòfics treballats.
 - **Capacitat d'anàlisi:** Es tindrà en compte la capacitat de l'alumne per analitzar textos filosòfics i extreure'n idees clau.
 - **Estructura i claredat:** Els exàmens o comentaris de text han de ser ben estructurats i presentar les idees de manera clara i coherent.
- **Ponderació:**
 - Comprensió de conceptes filosòfics: 5%
 - Capacitat d'anàlisi i comentari de text: 5%

6. Autoavaluació i coavaluació (10%)

- **Objectiu:** Fomentar la capacitat de reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge i de valorar el treball dels companys de manera justa i crítica.
- **Criteris de qualificació:**
 - **Reflexió personal:** Es valorarà la sinceritat i profunditat amb què l'alumne reflexiona sobre el seu propi progrés i aprenentatges durant el curs.
 - **Avaluació dels companys:** Es tindrà en compte la capacitat de fer una coavaluació justa i objectiva del treball en grup i la col·laboració amb els altres.
- **Ponderació:**
 - Reflexió i autoavaluació: 5%
 - Coavaluació dels companys: 5%

Resum ponderat dels criteris de qualificació:

1. Participació en les classes magistrals: 15%
2. Diàlegs i debats: 25%
3. Dossier filosòfic personal: 30%
4. Treballs en grup: 20%
5. Proves escrites i comentaris de text: 10%
6. Autoavaluació i coavaluació: 10%

Aquests criteris de qualificació permeten valorar de manera integral les diferents dimensions de l'aprenentatge filosòfic, combinant tant aspectes teòrics com pràctics, i donant espai a la reflexió individual i a la col·laboració en grup.

9. CRITERIS DE RECUPERACIÓ

Per a establir uns criteris de recuperació adequats en la matèria de Filosofia de 4t d'ESO, cal assegurar que els alumnes tinguin una oportunitat justa per demostrar la seva adquisició dels continguts i competències, fins i tot si no ho han aconseguit en la primera avaluació. Els criteris de recuperació han de ser coherents amb la metodologia i criteris de qualificació establerts anteriorment, assegurant que l'alumnat recupera els aspectes que no ha assolit.

Criteris generals per a la recuperació:

- La recuperació estarà disponible per a aquells alumnes que no hagin assolit una qualificació mínima del **5/10** en

la nota final.

- La recuperació es realitzarà per a aquells blocs o activitats on l'alumne no hagi assolit els objectius d'aprenentatge mínims. Per tant, la recuperació pot ser parcial, centrant-se en les àrees on l'alumne hagi presentat més dificultats.
- Els formats de recuperació seran flexibles i s'adaptaran al tipus d'activitat o competència que cal reforçar (proves escrites, treballs individuals, reexposicions de treballs en grup, etc.).

Criteris específics de recuperació per metodologia:

1. Recuperació de la participació a les classes magistrals (15%)

- **Objectiu:** Recuperar la comprensió dels conceptes clau que no s'hagin assolit durant les classes magistrals.
- **Mètode de recuperació:**
 - L'alumne haurà de presentar un **treball escrit** o **resum detallat** dels continguts principals treballats a classe, on mostri que ha comprès els conceptes filosòfics fonamentals.
 - El treball inclourà un glossari amb els termes clau de cada bloc temàtic treballat.
- **Criteri de superació:**
 - Demostrar la comprensió i domini adequats dels conceptes treballats.
 - Entrega d'un treball clar, estructurat i amb reflexions personals sobre els conceptes exposats a classe.

2. Recuperació de diàlegs i debats (25%)

- **Objectiu:** Recuperar la capacitat de reflexió, argumentació i participació en els debats filosòfics.
- **Mètode de recuperació:**
 - L'alumne haurà de participar en un **nou debat** organitzat pel professor sobre un tema filosòfic treballat prèviament o sobre un nou tema. Si no és possible fer-ho de manera presencial, es pot plantejar un debat escrit (tipus assaig argumentatiu).
 - Alternativament, l'alumne podrà elaborar un **assaig filosòfic** on exposi i argumenti una postura davant d'un dilema ètic o qüestió filosòfica proposada pel professor.
- **Criteri de superació:**
 - Capacitat d'argumentar amb coherència, presentant una reflexió crítica ben fonamentada.
 - Respectar les regles d'escolta, respecte i interacció si el debat és oral.

3. Recuperació del dossier filosòfic personal (30%)

- **Objectiu:** Completar o millorar el dossier filosòfic personal en cas que no s'hagi presentat o no compleixi els mínims exigits.
- **Mètode de recuperació:**
 - L'alumne haurà de revisar el seu dossier personal i completar-lo amb reflexions addicionals, comentaris de textos, i una revisió del glossari filosòfic si és necessari.
 - Si no ha presentat el dossier, haurà de realitzar un **nou dossier** amb les reflexions i continguts principals treballats durant el curs.
- **Criteri de superació:**
 - Presentar un dossier complert, estructurat i coherent, que mostri la comprensió i la reflexió personal sobre els temes tractats.
 - Completar tots els apartats del dossier (reflexions personals, glossari, comentaris de textos).

4. Recuperació dels treballs en grup (20%)

- **Objectiu:** Recuperar la contribució al treball en grup en cas de no haver participat activament o haver presentat un treball insuficient.
- **Mètode de recuperació:**
 - Si l'alumne no va participar adequadament en el treball en grup, se li pot demanar que realitzi un **treball individual** sobre un tema similar al que es va tractar en el grup, però adaptat a la seva situació.
 - En cas que el treball en grup hagi estat deficient, l'alumne pot realitzar una **revisió** del treball anterior,

afegint millores basades en els comentaris del professor.

- **Criteri de superació:**
 - Presentar un treball individual o millorat que sigui complet, ben estructurat i que demostrï la comprensió del tema treballat.
 - Si es tracta d'una revisió d'un treball anterior, caldrà demostrar una millora significativa en els continguts i la presentació.

5. Recuperació de proves escrites i comentaris de text (10%)

- **Objectiu:** Donar una segona oportunitat per demostrar el domini dels coneixements teòrics i la capacitat d'anàlisi de textos filosòfics.
- **Mètode de recuperació:**
 - L'alumne haurà de fer una **prova escrita addicional** o realitzar un **nou comentari de text** proposat pel professor, amb un format similar al de l'avaluació inicial.
 - En aquesta prova, s'hauran de revisar els mateixos continguts i conceptes tractats en les proves anteriors.
- **Criteri de superació:**
 - Superar el llindar mínim de comprensió dels conceptes i teories treballades a classe.
 - Demostrar una millora en l'anàlisi i la interpretació dels textos filosòfics.

6. Recuperació de l'autoavaluació i coavaluació (10%)

- **Objectiu:** Permetre a l'alumne reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge i fer una revisió crítica del seu progrés i el dels seus companys.
- **Mètode de recuperació:**
 - L'alumne haurà de realitzar una **nova autoavaluació escrita**, on expliqui de manera detallada el seu progrés, les seves dificultats i els aspectes que ha millorat durant el curs.
 - També pot fer una nova **coavaluació** del treball en grup, analitzant el seu rol i el dels seus companys.
- **Criteri de superació:**
 - Demostrar una reflexió honesta, crítica i significativa sobre el seu procés d'aprenentatge.
 - Valorar el seu paper dins dels treballs en grup i aportar comentaris constructius sobre el treball dels companys.

Condicions de superació general per a la recuperació:

- Per a superar el curs, l'alumne haurà d'aconseguir una qualificació mínima de **5/10** en cadascuna de les activitats recuperades.
- En cas que la nota de recuperació sigui inferior al 5 en una part específica, però l'alumne ha assolit els altres objectius, es podrà valorar la seva progressió global i decidir si és suficient per superar l'assignatura.
- En la recuperació, es valorarà no només el resultat final, sinó també l'esforç, la millora i la implicació de l'alumne en la revisió dels continguts no assolits.

Aquest enfocament garanteix que l'alumne tingui oportunitats reals de millora i recuperació en cada bloc d'aprenentatge, amb activitats adaptades als diferents tipus de competències avaluades.

10. MATERIALS I RECURSOS

- [Recursos de filosofía – Recursos para las clases de filosofía \(lourdescardenal.com\)](http://lourdescardenal.com)
- [Ramon Alcoberro - Filosofía i pensament](#)
- [RRFilosofia \(rafaelrobles.com\)](http://rafaelrobles.com)
- [Filosofía en Secundaria \(webdianoia.com\)](http://webdianoia.com)

